

PAROHIA EVANGHELICĂ C.A. BISTRITA

CURS PENTRU CONFIRMARE

Cel drept va trăi prin credință

Scrisoarea către Romani 1:17

„Atunci am simțit că m-am născut din nou și că am intrat pe porțile Paradisului. Tot Scriptura a căpătat un sens nou, și, dacă mai înainte cuvintele „dreptatea lui Dumnezeu” mă umpleau de ură, acum au devenit pentru mine inexprimabil de dulci și mă umpleau de o mare iubire”.

Martin Luther

Subiecte pentru cursul de confirmare

1. Subiect: Biserica – cum a devenit și s-a dezvoltat Biserica Evanghelică (reforma în Germania și Transilvania); Structura Bisericii Evanghelice C.A. în România, Anul Bisericesc.
2. Subiect: Viața Bisericească 1: Slujba duminicală și Împărtășania.
3. Subiect: Viața Bisericească 2: Botez – confirmare – cununie – înmormântare.
4. Subiect: Credința în Dumnezeu (1 și 2): Crezul după Micul Catehism.
5. Subiect: Credința în Isus Christos (1 și 2): Isus Christos – centrul credinței, Viața și mesajul lui Isus din Nazareth.
6. Subiect: Biblia: Structura și compoziția.
7. Subiect: Viața creștină 1: Lucruri de bază (voința lui Dumnezeu, păcat, îndreptățire, responsabilitate, mântuire).
8. Subiect: Viața creștină 2: Cele 10 porunci în Vechiul Testament și Martin Luther; porunca de iubire a lui Isus.
9. Subiect: Viața creștină 3: Rugăciunea – Tatăl Nostru.
10. Subiect: Biserica.
11. Cursul de confirmare:
  - Constă din 18 întâlniri a aproximativ o oră și jumătate
  - Participare la slujbele duminicale.
  - Participare la viața comunității.
  - Citirea și prezentarea a două cărți biblice din partea confirmaților.

Reformatorul Bisericii din Transilvania Johannes Honterus (1498–†1559), Brașov

Johannes Honterus provenea dintr-o familie înstărită din Brașov. Tatăl său, Georg (Austen) Holler, era maestru tăbăcar. Fiul său, Johannes, a primit o educație solidă, probabil de la călugării dominicani. Johannes Honterus a studiat în Viena (Austria), Cracovia (Polonia) și Basel (Elveția), de unde s-a întors în anul 1533 la Brașov, orașul său natal. Aici a început să răspândească ideile Reformei.

În 1535, este ales în „Adunarea celor o sută”, iar în 1536 devine Consilier Comunal. În Brașov, Honterus înființează una din cele mai vechi tipografii din țările române (înainte se mai tipăreau cărți la Târgoviște, începând din 1508, și la Sibiu, începând din 1529). Printre altele, Honterus tipărește în 1543 cartea „Die Reformation der Kronstädter Kirche und des ganzen Burzenlandes” („Cartea de reformă pentru Biserica din Brașov și Țara Bârsei”) și „Apologia”, iar în 1547, „Kirchenordnung aller Deutschen in Siebenbürgen” („Regulamentul bisericilor tuturor germanilor din Transilvania”), care cuprindea principalele teze ale reformei evanghelice a bisericii sașilor din Transilvania. În 1546, se înființează la Brașov, la insistențele lui Honterus, prima fabrică de hârtie din regiune, care va livra hârtie și în Țara Românească și Moldova.

Johannes Honterus se interesează în mod deosebit de educația tineretului. El reorganizează vechea școală orășenească de limbă germană din Brașov, ce data din 1388. În 1541, se construiește o nouă clădire pentru școală, în locul unei mănăstiri, iar un an mai târziu, clădirea unei biblioteci proprii a școlii. În 1542, are loc, în cadrul școlii, prima reprezentanție teatrală din regiune. Honterus elaborează un regulament de funcționare a școlii, „Constitutio Scholae Coronensis” (1543) și pune bazele unei organizații a elevilor, „Coetus”, unde elevii aveau multă libertate de decizie și acțiune, cu scopul dezvoltării și pregătirii lor pentru viața în societate. Johannes Honterus moare la 23 ianuarie 1549 în Brașov și este înmormântat în Biserica Neagră.

Citim în scrieri ale vremii că prima slujbă evanghelică a avut loc în Brașov în luna octombrie a anului 1542. Ce însemna „slujbă evanghelică”? În special că predica a fost ținută în limba maternă a credincioșilor (germană) și că împărtășania (taina altarului) a fost celebrată în ambele forme, cu pâine și vin (trup și sânge). Slujba a fost redusă la părțile originale: predica, slava prin cântare și rugăciuni doar către Isus Hristos (fără adorarea sfinților).

Opere de referință ale lui Honterus: o gramatică latină (1530), o Cosmografie (1530) și a tipărit prima hartă a Transilvaniei (1532).

Biografia lui Martin Luther și importante evenimente istorice

1483 pe 10. Noiembrie se naște ca fiul nui miner în Eisleben/Thüringen

1505 Luther își întrerupe studiul și devine călugăr, deși tatăl lui nu este de acord. Experiența cu furtuna – Luther se roagă la Sf. Ana și promite să devină călugăr, dacă va supraviețui furtunii. Cu puțin timp după aceea devine călugăr de ordin monahal augustinian.

1512 Luther devine doctor în teologie și își începe activitatea ca profesor la Wittenberg, oraș care urmează să devină reședința primară și mai târziu un centru al reformei.

1517 pe 31 Octombrie Luther publică cele 95 de teze despre practica indulgențelor. Acesta este începutul reformei în Germania

1520 Luther arde bula papală care-l avertiza de excomunicare, dacă nu-și va retrage scrierile.

1521 la dieta de la Worms Luther trebuie să-și retragă învățăturile. El refuză și este declarat de către împăratul Carol al V-lea indezirabil. Ca urmare este “răpit” de domnitorul/guvernatorul Saxoniei și ascuns la castelul Wartburg.

1522 Luther traduce la Wartburg Noul Testament în limba germană.

1523 Luther compune cântece bisericești

1525 țăranii se răscoală împotriva nobilimii. Ei își susțin unele libertăți și drepturi și apelează la violență. Luther este de acord cu revendicările lor, însă este împotriva răscoalei. În același an se căsătorește cu Katharina von Bora, o fostă călugăriță.

1529 Luther scrie Micul și Marele Catehism. La dieta de la Speyer susținătorii lui Luther protestează împotriva politicii religioase a împăratului.

1530 apare primul rezumat al credinței evanghelice: Confesia augustana. Este scrisă de către prietenul lui Luther pe nume Philipp Melancthon.

1534 Traducerea întregii Biblie este terminată.

1546 Luther moare pe 18. Februarie în localitatea natală Eisleben.

Martin Luther și Reforma

La Dieta de la Augsburg din 1530, susținătorii lui Martin Luther au adoptat o poziție numită „Confesia augustană” (Confessio Augustana), un rezumat al credinței evanghelice scris de Philipp Melanchthon. Reforma inițiată de Luther a dus la despărțirea Bisericii de Apus în Biserica Romano-Catolică și Bisericele Protestante. Credincioșii evanghelici (luterani) au adoptat predica în limba germană, slujbele religioase mai scurte, cu accent pe Cuvântul lui Dumnezeu, Sfânta Împărtășanie în ambele forme (pâine și vin) și rugăciunea doar către Isus Hristos. În timpul Reformei au fost desființate practicile de adorare a sfinților, pelerinajele și cultul moaștelor. Bisericele au fost reorganizate și s-a pus accent pe educația religioasă prin Catehism.

Luther a înlocuit multe practici religioase catolice cu reforme, cum ar fi:

- Citirea Bibliei în limba germană.
- Organizarea slujbelor în jurul predicii și împărtășaniei.
- Accesul credincioșilor la Cuvântul lui Dumnezeu fără mijlocirea exclusivă a preoților.

Reforma a accentuat ideea ca Biblia trebuie să fie tradusă în limba înțeleasă de popor. În 1522, Martin Luther traduce Noul Testament în limba germană. Traducerea Bibliei a fost terminată în 1534, marcând un moment crucial pentru accesul direct al credincioșilor la Cuvântul lui Dumnezeu. Această Biblie a fost editată cu o mare grijă pentru limba germană literară.

Desemenea, Luther a scris Micul Catehism, un document concis care oferă explicații despre crez, cele 10 porunci și rugăciunea „Tatăl Nostru”. Acesta este folosit pentru educația religioasă, mai ales pentru adulți și copii. Reformatorul Bisericii din Transilvania – Johannes Honterus (1498–†1559), Brașov. Johannes Honterus a studiat în Viena (Austria), Cracovia (Polonia) și Basel (Elveția). S-a întors în 1533 la Brașov, unde a început să răspândească ideile Reformei luterane. În 1543, Honterus a publicat cartea „Die Reformation der Kronstädter Kirche”, care prezenta reformele religioase din Biserica Evanghelică a sașilor. Tot în această perioadă, Honterus a înființat o tipografie modernă și a tipărit cărți religioase și educative. Reforma condusă de Honterus în Transilvania a inclus:

- Organizarea slujbelor religioase în limba germană.
- Împărtășania în ambele forme (pâine și vin).
- Renunțarea la cultul sfinților și moaștelor.

Cele 5 Sola ale lui Martin Luther

Sola scriptura (“Numai prin Scriptură”)

Biblia e singurul Cuvânt inspirat și autoritar al lui Dumnezeu, fiind accesibilă tuturor (cu alte cuvinte, e limpede și se interpretează singură). Această doctrină se opune direct învățaturii Bisericii Romano-Catolice că Biblia poate fi interpretată corect numai de Sfânta Tradiție Apostolică, de Magisterium (adică papa și episcopii) și de conciliile ecumenice. Uneori, acest punct e numit cauza sau principiul formal al Reformei, fiind sursa și norma cauzei sau principiului material amintit mai sus. Adjectivul (sola) și substantivul (scriptura) sunt în total ablativ, nu în nominativ, pentru a indica faptul că Biblia nu există prin ea însăși, ci este un instrument al lui Dumnezeu prin care se apropie de om.

Solus Christus (“Numai Cristos”; uneori sub forma Solo Christo, “numai prin Cristos”)

Cristos este singurul mediator între Dumnezeu și om. Nici Fecioara Maria, nici sfinții, nici preoții (în afara lui Cristos, “Marele Preot”) nu pot acționa ca mediatori în a aduce mântuirea. Această doctrină e în opoziție cu doctrinele romano-catolice ale mijlocirii sfinților și funcției preoțești.

Soli Deo Gloria (“Glorie numai lui Dumnezeu”)

Toată lauda i se cuvine numai lui Dumnezeu, numai prin voința și acțiunea sa îndeplinindu-se mântuirea - nu numai darul ispășirii atotsuficiente făcute de Isus pe cruce, ci și darul credinței în actul de ispășire, creditată de Duhul Sfânt în inima credinciosului. Reformații cred că sfinții lumii - chiar sfinții canonizați de Biserica Romano-Catolică, papii și ierarhia ecleziastică - nu sunt vrednici de slava ce i se aduce. Dilema lui Luther: Cum primesc harul lui Dumnezeu? Luther se întreba cum era posibil să reconcilieze cerințele legii lui Dumnezeu cu incapacitatea omului de a le urma. El a găsit răspunsul în Noul Testament: Dumnezeu, devenind om în Isus Cristos, a împăcat omenirea cu el. Ceea ce era cerut omenirii nu era o respectare strictă a legii și a obligațiilor religioase, ci un răspuns de credință, răspuns acceptat de Dumnezeu. Aceasta credință trebuia să se bazeze pe dragoste, nu pe frică. Cearta despre indulgențe a pornit de la practica răscumpărării viniei și a spovedaniei. Contra acestor malpractici Luther a cerut reîntoarcerea viziunii originare din slujbe și spălarea păcatelor prin lucrarea și activitatea interioară aparte.

Sola gratia (“Numai prin har”)

Mântuirea vine numai prin harul sau “favoarea” lui Dumnezeu - nu ca ceva meritat de păcătos. Aceasta înseamnă că mântuirea este un dar nemeritat din partea lui Dumnezeu, făcut de dragul lui Cristos. Această doctrină este opusul îndreptățirii prin fapte și intră în conflict cu unele aspecte ale doctrinei romano-catolice a meritelor. De asemenea, se afirmă monergismul în mântuire: numai Dumnezeu acționează pentru a-l mântui pe păcătos. Puterea de mântuire nu revine păcătosului în nici o măsură, spre deosebire de sinergism sau arminianism. Luteranismul afirmă că doctrina nu trebuie să fie susținută în dauna gratia universalis (învățătura că Dumnezeu dorește într-adevăr mântuirea tuturor oamenilor).

Sola fide (“Numai prin credință”) Justificarea (adică, declarația de nevinovăție dată de Dumnezeu) e primită numai prin credință, nu prin fapte bune, deși în teologia protestantă clasică credința este automat însoțită de fapte bune. Această doctrină poate fi

rezumată în formula “Credința dă justificarea și faptele bune”, care e în contrast cu formula romano-catolică “Credința și faptele bune dau justificarea”. Acest punct e numit cauza sau principiul material al Reformei, fiind principala diferență doctrinară pentru Martin Luther și alți reformatori. Luther o numea “doctrina în funcție de care biserica stă sau prăbușește”. Se afirmă astfel excluderea totală a oricărei alte dreptăți care să îl justifice pe păcătos în afara dreptății “străine” (dreptatea altcuiva) ce e numai a lui Cristos. Sola fide exclude din justificare chiar dreptatea sfințirii păcătosului sau a noii sale “ascultări de credință”.

Biserica Evanghelică C.A. din România

Acest cult are la baza învățătura lui Martin Luther (1483-1546), cel care a inițiat reforma religioasă ce stă la baza întregului protestantism. Călugăr catolic și profesor la Universitatea din Wittenberg, Luther s-a apropiat de ideile umanistului Erasmus și a dat o nouă interpretare învățăturii creștine. El considera că, omului i se dă mântuirea numai prin credință, biserica și clerul, sfinții, moaștele nu au nici un rol în iertarea păcatelor. În 1517, Luther a afișat pe ușa bisericii din Wittenberg cele 95 de teze prin care se condamnau abuzurile Bisericii Catolice, în special comerțul cu indulgențe. Principii germani, interesați să înlăture autoritatea Bisericii Catolice asupra statelor lor, l-au apărut pe Luther și au răspândit noile idei. În anul 1526, dieta de la Speyer a hotărât ca fiecare princip să fie liber să decidă religia supușilor de pe teritoriul său. Acest “protest” al principilor – contra încercării de reinstaurare a catolicismului – a dus la denumirea de “protestantism”, utilizată pentru toate confesiunile născute în urma Reformei. Reforma lutherană s-a răspândit în rândul populației săsești din Transilvania, la mijlocul secolului al XVI-lea, în urma contactelor intense cu viața spirituală din vestul Europei și cu universitățile din Germania. Organizatorul bisericii a fost influentul brașovean Johannes Honterus (1498-1549). Sinodul de la Mediaș din 1572 a fixat doctrina prin preluarea “Confesiunii Augustane”, cel mai de seamă document doctrinar al lutheranismului, elaborat în anul 1530 la Augsburg, ca bază a propovăduirii și vieții bisericești.

Inglobarea Transilvaniei în Imperiul Habsburgic (1691) a însemnat pentru Biserica Evanghelică o schimbare simțitoare, notele antiluterane au fost mai accentuate de reforma catolică, mai ales în orașe. După instaurarea dualismului austro-ungar și anexarea Transilvaniei la Ungaria (1867), Biserica a preluat o funcție social-culturală, organizând mai ales viața școlară-confesională, în vederea menținerii identității naționale. Această funcție și-a păstrat-o și după realizarea României Mari (1918). Din anul 1867, sediul episcopal al bisericii s-a aflat la Biertan (lângă Mediaș), este la Sibiu.

După decembrie 1989, Biserica Evanghelică C.A. acționează intens pentru reluarea acestor tradiții.

Structura organizatorică a bisericii cuprinde: biserica locală, biserica districtuală și biserica generală. Biserica locală (parohia) are statut de persoană juridică și este condusă de adunarea generală a reprezentanților comunității deservite și de un consiliu parohial (prezbiteriu). În prezent, sunt circa 200 de biserici și 99 de parohii, deservite de 45 preoți.

Biserica cuprinde cinci districte bisericești (protopopiate): Brașov, Mediaș, Sebeș, Sibiu și Sighișoara. Organele de conducere ale districtelor sunt: Congresul Bisericesc Districtual și Consistoriul Districtual. Districtul este condus de un decan.

Totalitatea parohiilor formează Biserica generală. Organele de conducere ale acesteia sunt: Congresul Bisericesc General și Consistoriul Superior. Congresul Bisericesc General

este alcătuit din membrii Consistoriului Superior, decanii și curatorii districtelor bisericești, delegați clerici și mireni, în total circa 40 de persoane. Acest for are competența în cele mai importante probleme ale Bisericii, inclusiv în alegerea episcopului, curatorului general și a membrilor Consistoriului Superior. Conducătorul Bisericii generale este episcopul.

Înainte de 1944, totalul credincioșilor evanghelici se ridica la 250.000 de persoane, în peste 250 de parohii. În urma războiului și a evenimentelor politice, mai ales în urma emigrării din ultimele două decenii, numărul enoriașilor a scăzut simțitor, ajungând, conform recensământului din anul 1992, la 39.552 credincioși, iar potrivit datelor Bisericii la circa 17.500 în iunie 1997.

Pentru pregătirea preoților, Biserica Evanghelică C.A. dispune, la Sibiu, de o secție în limba germană a Institutului Teologic Protestant Unic de grad universitar din Cluj-Napoca.

Biserica Evanghelică C.A. editează revista lunară “Kirchliche Blätter”, iar începând cu anul 1991 tipărește, bilunar, o revistă de informare “Landeskirchliche Information”.

Din anul 1961, Biserica Evanghelică C.A. a devenit membră în Consiliul Ecumenic al Bisericilor, iar în 1963 a intrat în Federația Mondială Luterană, colaborând, ca membră, și în Conferința Bisericilor Europene. Intense sunt și prezent legăturile cu Biserica Evanghelică din Germania (EKD), mai ales cu organizațiile de ajutorare “Diakonisches Werk der EKD”, “Gustav-Adolf-Werk” și “Martin-Luther-Bund”.

Structura ierarhică a Bisericii Evanghelice C.A. din România

Conducerea bisericii:

- EPISCOP
- Curator general

Cele cinci Decanate sau Protopopiate:

- DECAN
- Curator districtual

Comunitățile bisericești:

Fiecare comunitate constă din preoți/preot, curator/curatori, Prezbiteriul comunității – Gemeindevertretung.

Prezbiteriul comunității = Presbyterium

Există protopopiate/ decanate districtale bisericești:

• Brașov	/	Kronstadt
• Sibiu	/	Hermannstadt
• Sighișoara	/	Schäßburg
• Sebeș	/	Mühlbach
• Mediaș	/	Mediasch

Episcopul bisericii noastre se numește Reinhart Guib

Decanul (protopopul) districtului/ decanatul Sighișoara se numește Bruno Fröhlich.

Slujba duminicală

Slujba duminicală sau serviciul divin este „treaba” întregii comunități. Aici se adună întreaga comunitate pentru:

- a-l sluji pe Dumnezeu
- pentru a sărbători comunitatea
- pentru a primi întărire interioară și exterioară pentru viața din afara slujbei

Astfel adunarea în slujba duminicală reprezintă centrul vieții a unei comunități. Aici se întrunesc toate generațiile și vârstele. Iar slujba este adevărata sarcină a comunității. Celelalte activități sunt subordonate și de aceea o comunitate fără slujbă regulată nu este posibilă. În fond, o slujbă poate avea loc la orice oră și în orice loc: „Căci acolo unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, sunt și Eu în mijlocul lor.” Mt 18,20.

Însă după cum și Dumnezeu s-a legat de anume timpuri și locuri (locuri sfinte, Templu, timpuri de sărbătoare), astfel și comunitatea are anumite locuri (biserici) și timpuri (duminica – drept ziua învierii lui Christos) în care își sărbătorește slujbele.

Importanța slujbei este de mai multe feluri și multidimensională:

- este sărbătoarea lui Dumnezeu, slava creatorului (cântece, muzică)
- este unirea credinciosului cu Dumnezeu
- este locul în care comunitatea se întărește (prin rugăciune, predică, mărturie comună, împărtășanie)
- este locul în care se propovăduiește în mod oficial cuvântul lui Dumnezeu (predica)
- este consolare și întărire pentru fiecare
- este implicarea a lumii de afară în lumea comunității (prin rugăciune)
- este trimiterea comunității în lume (binecuvântare)

Ordinea slujbei religioase evanghelice

I. Partea de introducere (Liturghia)

Înainte de a începe slujba, se trag clopotele iar credincioșii vin la biserică. În biserică se începe cu un preludiu de orgă (în acest timp credincioșii își adună gândurile și se concentrează asupra slujbei).

- Cântecul de intrare se cântă cu toții împreună, acompaniați de orgă.

Preotul merge la altar și cântă versetul de intrare care se încheie cu: Slava fie Tatălui și Fiului și Sfântului Duh (cântat de preot) Comunitatea răspunde:

Precum era la început, acum și-n pururea, și în vecii vecilor. Amin.

- Urmează rugăciunea de cerere – comunitatea răspunde cu o strofă dintr-un cântec.
- După care Rugăciunea de slavă – comunitatea răspunde tot cu o strofă.

Preotul se întoarce către comunitate și cântă salutul:

Domnul să fie cu voi! (sau Pace vouă!)

Comunitatea răspunde:

Și cu duhul tău!

Preotul se întoarce către altar și cântă rugăciunea de colectă (aceasta rugăciune cuprinde

tema duminicii) – comunitatea răspunde la sfârșit cântând: „Amin!”

II. Partea principală (partea Cuvântului)

- Citire din Biblie:
  1. din Vechiul Testament (Psalm, Profeți s.a.) sau
  2. din Noul Testament:
  3. din Evanghelie sau
  4. din Epistole
  5. După citire se cântă cântecul duminicii (care conține tema duminicii).
- 6. PREDICA (partea de vestire, explicare și actualizare a cuvântului). După predică urmează un cântec de predică (acest cântec subliniază încă o dată tema predicii).

III. Partea de încheiere

- Anunțuri și informații (diferite evenimente ale comunității).
- Rugăciunea principală – aceasta conține rugăciuni pentru toți oamenii, pentru conducerea țării, pentru toate bisericile, pentru vreme, recoltă, bătrâni, tineri s.a. Rugăciunea principală se încheie la slujbele fără împărtășanie întotdeauna cu rugăciunea Tatăl nostru.

La sfârșit preotul se întoarce către comunitate și rostește binecuvântarea – preotul ridică mâinile și spune de exemplu: „Să vă binecuvânteze și să vă ocrotească Dumnezeu cel atotputernic și milostiv, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Ultimul cântec se numește cântec de ieșire (în unele comunități acesta se cântă stând în picioare). În timp ce răsună postludiul de orgă, sau după aceea, credincioșii părăsesc biserica, oferind o mică donație (pomană) pentru cei nevoiași.

Împărtășania / Euharistia este:

- comemorarea a lucrării de mântuire a lui Christos în moartea și învierea sa
- reamintirea resp. actualizarea acestei mântuiri (iertarea păcatelor, viața veșnică)
- comuniune cu Christos
- comunitatea a credincioșilor unul cu altul
- anticiparea a ospățului ceresc

Sărbătoarea Împărtășaniei își are rădăcinile la ultima cină a lui Christos cu ucenicii lui înaintea prinderii sale (joia mare) și înaintea morții sale pe cruce (vinerea mare). Isus sărbătorea atunci cu ucenicii lui sărbătoarea Pesach a evreilor (amintirea a eliberării din Egipt). În același timp a dat acestei sărbători un nou înțeles (trupul meu, sângele meu, nou legământ).

Elementele Împărtășaniei sunt pâinea și vinul. În ele credinciosul participă la lucrarea de mântuire a lui Christos și prin ele primește trupul și sângele lui Christos. În concepția lutherană pâinea și vinul nu sunt transformate, dar se vorbește totuși de o

prezență reală a lui Christos în aceste elemente. Luther spunea că „în, cu și sub pâine și vin” / „in, mit und unter Brot und Wein” primim trupul și sângele lui Christos.

Cuvintele de instituire (aici după 1 Cor 11, 23b-25): „23b Domnul Isus, în noaptea în care a fost vândut, a luat o pâine. 24 Și, după ce a mulțumit lui Dumnezeu, a frânt-o, și a zis: «Luați, mâncați; acesta este trupul Meu, care se frânge pentru voi; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea.» 25 Tot astfel, după cină, a luat paharul, și a zis: «Acest pahar este legământul cel nou în sângele Meu; să faceți lucrul acesta spre pomenirea Mea, ori de câte ori veți bea din el.»”

Forma de celebrare poate fi diferită: în timpul slujbei religioase (liturghie), ca masă de săturare (masa de agape), la patul cu bolnavi, cu pâine sau ostie (Oblaten) și vin sau suc de struguri etc. Admiși la împărtășanie sunt cei botezați (și confirmați). Botezul dă dreptul de participare la această sărbătoare a comunității. De aceea în unele comunități (în țările vestice) se dă împărtășanie și la copii.

Viața bisericească

Cu acțiunile ecleziale, biserica își însoțește membrii în punctele importante ale vieții. Ele ajută la:

- asigurarea și întărirea credinței,
- ordinea vieții bisericești.

Aceste cotituri de viață sunt: nașterea, maturitatea, nunta, moartea. Lor corespund: botezul, confirmarea, cununia bisericească, înmormântarea. Acestea evenimente au forma unei slujbe. Unele acțiuni (botez, confirmare) au ca urmare întemeierea unor drepturi bisericești.

Botezul

Își are originea în botezul de pocăință prin Ioan Botezătorul. Isus însuși a fost botezat de către el. Botezul creștin își are întemeierea în porunca de botez (Taufbefehl) a lui Isus, Mt 28,18ff: Isus a spus: „Toată puterea Mi-a fost dată în cer și pe pământ. Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit. Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului.”

Importanța botezului

Botezul întemeiază apartenența de Christos. El reprezintă primirea în „trupul” lui Christos. Și în același timp fondează primirea în comunitate și în biserică. El este înnoirea omului și asupra lui stă promisiunea vieții veșnice. Botez și credință aparțin împreună.

Istorie

La început erau botezați numai oamenii maturi, care își mărturiseau credința. Dar deja timpuriu se obișnuia și botezul de copii. Botezul copiilor se poate înțelege ca „Da-ul” nelimitat al lui Dumnezeu pentru om, pentru mine. Botezul întemeiază apartenența de o comunitate cu drepturi (după confirmare: dreptul de a fi ales și dreptul de a fi naș) și obligații (participare la viața bisericească; cotizația bisericească).

Confirmarea (Konfirmation / Einsegnung)

Își are originea în timpul după reformă. Ea este botezului și reprezintă aprobarea botezului de adolescent. În același timp îl introduce în drept membru deplin (permiterea la împărtășanie, botez, și în funcție de vârstă dreptul de a alege și a fi ales în comitetele bisericești). Pornind de la unitatea dintre credință și botez, confirmării îi revine rolul de a mărturisi credința: vezi Mc 16,16: „Apoi le-a zis: «Duceți-vă în toată lumea, și propovăduiți Evanghelia la orice făptură. Cine va crede și se va boteza, va fi mântuit; dar cine nu va crede, va fi osândit.»” Confirmarea se oficiază abia după o perioadă de cateheză (un an, sau doi).

Căsătoria

Proveniența cununiei religioase este neclară și are diferite origini. Inițial a fost un act de drept între persoanele implicate respectiv familiile lor. Înscrișul general pentru o căsătorie ordonată a apărut îndeplinirea acestor bisericilor. Până la introducerea cununiei civile biserica avea dreptul de a certifica această căsătorie, felul de ea nu era întotdeauna legat de o slujbă. În înțelegerea evanghelică căsătoria a fost și este înțeleasă ca o chestiune civilă. De aceea nu are loc o cununie propriu-zisă în biserică – deoarece aceasta se desfășoară la starea civilă – ci o slujbă cu binecuvântare cu ocazia căsătoriei. Referință biblică (Mt 19,5f): Isus a răspuns și a zis: „De aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va uni de soția sa, și cei doi vor fi un singur trup.” Așa că nu mai sunt doi, ci un singur trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă.”

Înmormântarea

Pentru aceasta nu există o întemeiere biblică propriu-zisă. Înmormântarea celor decedați a constituit dintotdeauna o sarcină a rudelor și a familiilor. Importanța sărbătorii bisericești constă în propovăduirea evangheliei despre învierea morților. În rugăciunea pentru morți și în rămasul bun se mărturisește speranța pentru înviere. Sărbătoarea bisericească servește la însoțirea și consolare a familiilor și este deci un act duhovnicesc.

Decedatul trebuie să aparțină comunității evanghelice. Există diferite forme de înmormântare (de exemplu și incinerare), care din punct de vedere teologic nu reprezintă o importanță diferită. În slujba duminicală următoare are loc numirea decedatului și rugăciune de comemorare.

Credința în Dumnezeu – Creatorul și creația

Biblia vorbește despre apariția universului. Ea se folosește de imagini și concepții din timpul ei, dar în același timp critică aceste concepții. Soarele, luna și stelele erau privite atunci drept zeițai, care hotărau soarta omului. Pentru Biblie, ele sunt numai corpuri astrale. Biblia vorbește despre creație în formă de poezie (Psalm 104), sub formă dispusei teologice (Iov 38-40) și sub formă relatării (Geneza 1 și 2).

Cele mai cunoscute istorisiri sunt la începutul Bibliei. La citirea atentă descoperim că sunt de fapt două relatări diferite, care se deosebesc între ele. Prima relatare despre creație (Geneza 1,1-2,4a) este un fel de crez. Acesta a fost scris în timpul exilului a

poporului evreu, a captivității în Babilonia (597-538 î.Hr.). El este redat în mod poetic și cu măiestrie și reprezintă în același timp o controversă cu ideile de credință din Babilon.

A doua relatare despre creație (Geneza 2,4a-25) are mai mult forma unei povestiri. Ea este o relatare mai veche, probabil de pe timpul regelui Salomo (960-932 î.Hr.). Ambele concepții așază relația dintre Dumnezeu și lume în frunte. Ambele relatări formulează, ce e în lume, din ce și aproapele său cât și despre relația dintre om și natură/lume.

Concepțiile moderne văd apariția și forma universului mult mai complexă. Predomină teoria că universul s-a format în urma unei explozii de proporții numită Big Bang. Iar în urma acestei explozii universul s-a format printr-o dezvoltare continuă prin extindere în timp.

Credința în Isus Cristos

Isus din Nazareth:

- credința creștină are de a face cu persoana lui Isus Cristos.
- credința creștină este mărturia despre Isus fiind Cristosul (adică Mesia).

Ne preocupăm cu persoana lui Isus într-un sens dublu:

cu persoana istorică a lui Isus din Nazareth.

cu persoana crezută a lui Isus ca fiind Cristos.

În afara Bibliei se găsesc puține mărturii despre viața lui (puține izvoare istorice dovedesc, că el a trăit cu adevărat). Și cele mai vechi scrieri din Noul Testament, anume epistolele apostolului Paul/Pavel, fac puține referiri despre persoana istorică Isus. Pentru a afla ceva despre viața lui, suntem dependenți de Evangheliile, mai ales Matei, Marcu și Luca.

Despre copilăria lui nu este mai nimic cunoscut. Povestirile despre copilărie au caracter legendar (numai la Matei și Luca avem povestiri despre nașterea sa). Relatările din evangheliile se concentrează despre viața și activitatea lui pe perioada de până la trei ani. Însă pe îndelete este relatată patima și moartea sa. În afara de acest lucru evangheliile conțin în mod sigur cuvinte și vorbiri ale lui Isus, mai ales în pilde.

Factori externi:

Data nașterii este necunoscută, în jurul anilor 4-7 î.Hr. Drept locul nașterii se cunoaște prin relatările lui Luca și lui Matei Betleemul, în apropierea Ierusalimului. Dar s-ar putea să fie Nazaret din Galileea. Părinții lui sunt Maria și Iosif, însă despre tată nu sunt relatări mai ample. Se preocupa probabil cu construcții (tâmplărie). Se cunosc mai mulți frați și surori ale lui (vezi Matei 13,55-56). Crește în orașul Nazaret. Învăță meseria tatălui. Isus este evreu, și crește în tradițiile religioase ale poporului său. La vârsta de aprox. 30 de ani își părăsește familia (dar rămâne în legătură cu ea), și se lasă botezat de Ioan, adună ucenici și femei ucenici în jurul său și pornește drept predicator în drumetie prin Galileea.

Mesajul său era:

„Pocăiți-vă, căci împărăția cerurilor este aproape.” (Mt 4,17)

Învățăături importante se găsesc în așa numita predică/cuvântare de pe munte – Mt 5-7 vezi și cuvântarea de pe Lc 6 – și anume „Fericirile” (Mt 5,3-12):

Fericirile (Matei 5,3-12):

3 Ferice de cei săraci în duh, căci a lor este împărăția cerurilor!

4 Ferice de cei ce plâng, căci ei vor fi mângâiați!

5 Ferice de cei blânzi, căci ei vor moșteni pământul!

6 Ferice de cei flămânzi și însetați după neprihănire, căci ei vor fi săturați!

7 Ferice de cei milostivi, căci ei vor avea parte de milă!

8 Ferice de cei cu inima curată, căci ei vor vedea pe Dumnezeu!

9 Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu!

10 Ferice de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este împărăția cerurilor!

11 Ferice va fi de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră!

12 Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri; căci tot așa au prigonit pe profeții care au fost înainte de voi.

Relația deosebită și intimă între Isus și Dumnezeu se exprimă în adresarea lui Isus către Dumnezeu ca fiind „Tatăl” (vezi rugăciunea Tatăl nostru – Mt 6,9-13 și Lc 11,2-4):

9 Iată dar cum trebuie să vă rugați:

„Tatăl nostru care ești în ceruri! Sfintească-se Numele Tău;

10 Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer și pe pământ.

11 Pâinea noastră cea de toate zilele (Sau: pentru mâine) dă-ne-o nouă astăzi;

12 și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri (Grecește: lăsați păcatele, greșelile, ca să ieșim de ale datornicilor noștri;),

13 și nu ne duce pe noi în ispită, ci izbăvește-ne de cel rău. Căci a Ta este împărăția și puterea și slava în veci. Amin.”

Viața lui Isus:

Isus socializa cu vameși, păcătoși, femei. Se face cunoscut prin vindecările bolnavilor. Dar are și dezbateri cu fariseii (un partid religios și credincios legii) și cu cărturarii. Pleacă la Ierusalim. Sinedriul vede în el o amenințare: deoarece Isus critică suveranii religioși, cere o interpretare și înțelegere mai aspră a legii (mozaice), și arată o mare autodeterminare religioasă: astfel se iscă neliniște în popor.

Isus este arestat înaintea sărbătorii Paștilor / Passchafest.

Este condamnat pentru calomnie/defăimarea lui Dumnezeu ,

Este predat guvernatorului Pontiu Pilat,

Și condamnat de acesta pentru agitare la moartea pe cruce.

Ucenicii trăiesc moartea lui Isus drept o înfrângere – mai întâi. Dar prin experiența învierii o interpretează drept victorie. Relatările despre mormântul gol și aparițiile lui Isus duc repede la formarea unei noi comunități. În centrul vieții acestor comunități este cina comună și mărturia lui Isus drept Cristos (Mesias).

Credința în Isus Cristos

Mărturii despre Cristos din trecut și din ziua de azi:

Mărturia de bază a primilor creștini suna în felul următor: Isus kyrios – Isus este Domnul!

Mărturia lui Petru – Matei 16,16: „Tu ești Hristosul, Fiul Dumnezeului celui viu!”

Imnul din epistola lui Pavel către Filipeni: Filipeni 2,6-11

6 El, fiind din fire Dumnezeu, nu a socotit necesar ca să fie egal cu Dumnezeu,
7 ci S-a nimicit pe sine însuși și a luat un chip de rob, făcându-Se asemenea oamenilor.
8 La înfățișare a fost găsit ca un om, S-a smerit și S-a făcut ascultător până la moarte, și încă moarte de cruce.

9 De aceea și Dumnezeu L-a înălțat nespus de mult, și I-a dat Numele, care este mai pe sus de orice nume;

10 pentru ca, în Numele lui Isus, să se plece orice genunchi al celor din ceruri, de pe pământ și de sub pământ,

11 și oricine limba să mărturisească, spre slava lui Dumnezeu Tatăl, că Isus Hristos este Domnul.

O altă mărturie se află în epistola către Coloseni 1,15-20:

15 El este chipul Dumnezeului celui nevăzut, cel întâi născut din toată zidirea.
16 Pentru că prin El au fost făcute toate lucrurile cari sunt în ceruri și pe pământ, cele văzute și cele nevăzute: fie scaune de domnii, fie dregătorii, fie domnii, fie stăpâniri. Toate au fost făcute prin El și pentru El.

17 El este mai înainte de toate lucrurile, și toate se țin prin El.

18 El este Capul trupului, al Bisericii. El este începutul, cel întâi născut dintre cei morți, pentru ca în toate lucrurile să aibă întâietatea.

19 Căci Dumnezeu a vrut ca toată plinătatea să locuiască în El,

20 și să împace totul cu Sine prin El, atât ce este pe pământ cât și ce este în ceruri, făcând pace, prin sângele crucii Lui.

Isus este mărturisit în Noul Testament fiind Mesia cel așteptat al poporului evreu (pe greacă Cristos – Cel uns). Moartea sa pe cruce este înțeleasă drept o operă de mântuire (ispășire, reconciliere), iar învierea sa drept un semn al puterii lui Dumnezeu. El are parte la veșnica domnie a lui Dumnezeu. Iar ucenicii lui așteaptă întoarcerea sa foarte curând, dar care în timp s-a și trăgănat. Botezul dă parte la moartea și viața lui Isus (eliberează de păcat, este pentru viața veșnică).

Oamenii din ziua de azi au diferite moduri de a înțelege persoana lui Isus: de la eliberatorul politic și social până la mântuitorul personal, de la exemplu moral până la domnitorul lumii.

Teologul Hans Küng spune:

„Unii îl mărturisesc în spațiul bisericii prin rugăciune, aclamaare, sacrameinte și în liturghie fiind Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul, Domnul înălțat și fondatorul bisericii. Alții îl întâlnesc în omenire, în viața de zi cu zi „afară”, în angajamentul social fiind prieten, fratele mare, luptător, instigator la neliniște, entuziasm și omenie adevărată... Pentru unii înseamnă dragoste, sens, sprijin, baza vieții și el este întruparea fericirii, a liniștii și a mângâierii chiar în decepții, în disperare și în suferință. Pentru alții este inofensiv, înseamnă puțin, nu poate ajuta.”

Filozoful evreu Martin Buber spune:

„Pe Isus l-am considerat din tinerețe drept fratele meu mai mare... Relația mea frățască și deschisă pentru el a devenit tot mai puternică și mai pură, și îl văd astăzi cu o privire mai clară și că această importanță nu se poate descrie în categoriile uzuale.”

Un tânăr de 20 de ani:

„De când i-am predat viața mea lui Isus, văd drumul meu clar în fața ochilor. Alcoolul și drogurile de care eram stăpânit înainte, nu mai au importanță azi pentru mine. Isus este salvatorul meu. El mă iubește, de asta sunt sigur.

Teologul Jürgen Moltmann:

„Pe de o parte există creștini, care din diferite motive teoretice sau personale nu mai pot începe nimic cu Dumnezeu, dar și-au prezervat o anumită simpatie pentru „bărbatul din Nazaret”. Acesta este Isusul ateștilor, a existențialiştilor Albert Camus și a marxistului Milan Machovec. Dar atunci de ce să fie vorba numai despre Isus și nu despre Buddha, Socrate și Gandhi, care sunt la fel de importanți pentru omenie? „Dumnezeu nu, Isus da”, aceasta nu este o alternativă creștină.”

Biblia

Apariția, dezvoltarea și istoria scrierilor Biblice

Scrierile biblice s-au dezvoltat pe un parcurs de aprox. 1000 de ani. Cele mai vechi istorisiri ale Vechiului Testament au o istorie foarte lungă și au fost transmise mai întâi pe cale orală. Cu nașterea regatului Israel (sec. 11-10 î.Hr.) au început însemnările scrise (cronice, anale, corespondențe). În anturajul templului s-au scris documente religioase (rugăciuni, cântece, rituale liturgice). Însemnările separate au fost adunate pe parcursul timpului și s-au alcătuit astfel cărți.

Un mare interes la alcătuirea acestor cărți a existat în timpul exilului babilonian (sec. 6 î.Hr.: 587/86 î.Hr.). Aici s-au scris, în disputa cu religiile Babilonului, printre altele relatarea despre creație (Gen 1) și mulți Psalmi. Unii cercetători datează scrierile istorice (Deuteronom, Judecători, cărțile Samuel, cărțile împăraților și a Cronicilor) și mai târziu. Autorii celor mai multe scrieri sunt necunoscuți, cunoscuți sunt însă scrierile profeților. Scrierea Bibliei a avut de a face și cu dezvoltarea scrierii alfabetice în spațiul syro-fenician, una dintre cele mai mari realizări omenești.

Vechiul Testament își găsește încheierea la sfârșitul sec. 1 d.Hr. Scrieri originale nu s-au păstrat, dar cele mai vechi manuscrise ale Vechiului Testament s-au găsit în peșterile din Qumran (1947) și la Kairo (1945). Ele datează până în secolul 2 î.Hr.

Noul Testament s-a scris într-o perioadă de aprox. de 100 de ani. Cele mai vechi scrieri sunt epistolele lui Paul din anii 50-64 d.Hr., evangheliile datează din a doua jumătate a sec. 1. Cel mai vechi manuscris al noului Testament este un fragment (Papiyirusul 52, conținând Ioan 18,31-33), datând din prima jumătate a sec. 2. Canonul NT era deja bine conturat prin anul 200.

O comparație a diferitelor manuscrise din diferitele secole arată că textul biblic a fost transmis în mod fidel de-a lungul secolelor. Biblia a fost de-a lungul secolelor numai în mâinile cărturarilor, care știau să citească și să scrie sau aveau destul bani. Abia cu inventarea preseii tipografice cu litere mobile de către Johannes Gutenberg (1398-1468) și prin traducerea în limba germană de către Martin Luther Biblia s-a răspândit și a fost accesibilă populației.

Vechiul Testament este scris în limba ebraică și relatează istoria lui Dumnezeu cu poporul Israel. Noul Testament, care cuprinde un sfert al Bibliei, este scris în limba greacă și povestește istoria lui Isus și începuturile Bisericii.

Conținutul Vechiului Testament:

Vechiul Testament – Biblia Ebraică a poporului Israel – este scris în limba ebraică și cuprinde două sferturi din Biblie. El constă din:

Cărți istorice: Cele cinci cărți ale lui Moise – care încep cu relatările creației și a preistoriei și povestesc apoi despre patriarhi: Abraham, Isaac, Iacob și Iosif; despre ieșirea din Egipt și drumetia prin deșert. Fiind Tora (lege) ele conțin și instrucțiuni (porunci, sentințe) ale lui Dumnezeu pentru poporul Israel. Iosua, Judecătorii și Rut povestesc despre migrarea în Canaan și aventurile primelor căpetenii ale poporului Israel. Cărțile Samuel, Împărați și cronici relatează despre timpul marilor regi Saul, David, Solomon, despre timpul împărăției divizate până la căderea împărăției Nordului (Israel în 722 î.Hr.) și a casei de Iudeei (cu capitala Ierusalim în 587/86 după Hr.) și despre exilul babilonian. Ezra, Nehemia și Estera conțin relatări despre întoarcerea din exil și reconstruirea (a templului, a orașului Ierusalim) în Israel.

Cărți sapiențiale

Psalmii: conțin cântce și rugăciuni, care au fost spuse sau cântate de către indivizi sau de comunitate în slujba templului din Ierusalim. Ei sunt „cartea de cântări” a Vechiului Testament. Iob, Proverbe, Ecclesiastul și Cartea Cântărilor aparțin genului literar „înțelepciune”. Ele conțin sfaturi pentru viață, înțelepciuni de viață, proverbe și cântce de dragoste.

Cărți profetice: În acestea sunt scrise cuvintele profeților sau relatări despre aceștia. Profeții își asumă marea misiune de a primi și de a conduce mesajul lui Dumnezeu spre judecată, avertizează la întoarcerea la Dumnezeu sau consolează în ceea ce privește viitorul. Profeții cei „mari” sunt: Isaia, Ieremia, Ezechiel și mai există cei 12 profeți „mici”.

Conținutul Noului Testament

Evangheliile după Matei, Marcu, Luca (sinopticii) relatează despre Isus, cuvintele și faptele sale, despre patima lui, moartea precum învierea sa. Evangheliștii vor să arate – fiecare în modul său – ce înseamnă Isus pentru ei. Ioan relatează și el despre Isus dar îl pune într-o nouă lumină. Îl relatează pe Isus mai ales din perspectiva învierii, la care crede comunitatea creștină.

Faptele apostolilor este continuarea evangheliei lui Luca. Povestește despre răspândirea evangheliei și a credinței creștine de la Paște din Ierusalim mai departe în Samaria și țărmurile de coastă în întreaga zonă a Mării Mediteranene până la Roma. Relatarea despre călătoriile apostolului Paul cuprind mult spațiu.

Scrisorile lui Paul: primele 13 epistole sunt scrise de către Paul (sau discipolii săi) către comunitățile creștine sau către persoane. Ele conțin rugăminți, îndemnări și instrucțiuni despre viața creștină și studii despre diferite întrebări creștine. Celelalte epistole

sunt cele mai diverse din NT. Nu sunt scrise către comunități specifice, ci adresate întregii creștinătăți. Ele conțin părți de învățătură, care prezintă modul de înțelegere a credinței pentru timpul lor.

Cărțile apocaliptice: Apocalipsa lui Ioan a fost scrisă într-un timp în care comunitățile creștine erau persecutate de către statul roman. Această carte vrea să arate comunităților creștine rezistență și răbdare și arată în diferite viziuni imaginea despre sfârșitul lumii.

Între libertate și solicitare

Voința lui Dumnezeu

„Ți s-a arătat, omule, ce este bine, și ce alta cere Domnul dela tine, decît să faci dreptate, să iubești mila, și să umbli smerit cu Dumnezeul tău?” Mihea 6,8

„Dumnezeu a făcut pe om după chipul Său, l-a făcut după chipul lui Dumnezeu; parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut. Geneză 1,27” ...dar trăim totuși experiența: „Căci binele, pe care vreau să-l fac, nu-l fac, ci răul, pe care nu vreau să-l fac, iată că fac!” Rom 7,19

Vina și păcatul

Vina se poate simți subiectiv, este cea care reiese dintr-o convingere personală a propriilor acțiuni. Există și o vină, care reiese colectiv, din acțiunea împotriva normelor valabile.

Când vorbim de vină din punct de vedere biblic, trebuie să menționăm și păcatul. Păcatul reiese din relația deranjată dintre om și Dumnezeu și este dimensiunea mai adâncă a vinei. În Geneză regăsim descris în imagini diferite cum omul încalcă voința lui Dumnezeu. Mai întâi Omul încalcă porunca lui Dumnezeu, deoarece nu are încredere în Creatorul său (Gen 3: Adam și Eva). Acest păcat are și o dimensiune socială: omul păcătuiește împotriva aproapelui său, deoarece nu poate crede, că Dumnezeu îl iubește pe celălalt ca pe el (Gen 4: Cain și Abel).

Omenirea devine fără măsură, vrea să devină supraomenească (Gen 6: cununii între îngeri și oameni) și mai departe: omenirea abuzează de posibilitățile tehnice din cauza fricii și a dorinței de a domni (Gen 11: Turnul Babel). Originea păcatului se descide în relația deranjată dintre om și Dumnezeu prin trufia, răzvrătirea și aroganța omului.

Omul, care era menit să fie independent în fața lui Dumnezeu și să răspundă dragostei Sale în libertate, s-a separat de Dumnezeu, în timp ce se pune pe el însuși măsura tuturor lucrurilor și nu vrea să-și primească viața în credință din mâna lui Dumnezeu. Din acest păcat rezultă celelalte păcate. Astfel omul se află în afara „paradisului” în această stare de înstrăinare, departe de „casă”. La sfârșitul acestei înstrăinări se află moartea. Învățătura despre „păcatul originar” accentuează dimensiunea socială a păcatului. Păcatul este universal și de neocolit.

Mântuirea/Îndreptățirea

Din această condiție a păcatului nimeni nu ne poate scoate, nici noi. „...Astfel dar, după cum printr-o singură greșală, a venit o osândă, care a lovit pe toți oamenii, tot așa, printr-o singură hotărâre de iertare a venit pentru toți oamenii o hotărâre de neprihănire (îndreptățire) care dă viața.” Romani 5,18

Este Dumnezeu cel care acționează spre binele nostru (sola gratia). Mesajul Noului Testament se poate cuprinde în aceste cuvinte: PENTRU NOI a trimis Dumnezeu pe Fiul Său...

„Fiindcă atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, că a dat pe singurul Lui Fiu, pentru ca oricine crede în El, să nu piară, ci să aibă viața veșnică. Dumnezeu, în adevăr, n-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca lumea să fie mântuită prin El.” Ioan 3,17

...iar astfel pentru noi – oamenii – el a murit pe cruce și a fost înviat (solus Christus).

„21 Dar acum s-a arătat o neprihănire (Grecește: dreptate), pe care o dă Dumnezeu, fără lege - despre ea mărturisesc Legea și proorocii - 22 și anume, neprihănirea dată de Dumnezeu, care vine prin credința în Isus Hristos, pentru toți și peste toți cei ce cred în El. Nu este nici o deosebire. 23 Căci toți au păcătuit și sunt lipsiți de slava lui Dumnezeu. 24 Și sunt socotiți neprihăniți, fără plată, prin harul Său, prin răscumpărarea, care este în Hristos Isus.” Romani 3,21-24

Astfel mântuirea este din punct de vedere creștin legată de această persoană și de opera sa de mântuire. În aceasta constă credința în Isus Cristos.

Consecințe: Viața în sfințenie

Cine este încălzit de lumina soarelui cald și strălucitor, nu poate rămâne în același timp un prieten al întunericului. Cine primește atâtă dragoste de la Dumnezeu, devine el însuși unul care iubește. Izbăvirea de la păcat are consecințe. Experiența, că în suferință nu ești singur, are urmări. Dragostea nu rămâne la sine, ci are dorința de a se împărți și a se răspândi. Cine a primit-o, o dă mai departe. Astfel: Cristos ne-a eliberat spre libertate! Gal 5,1

Cele 10 porunci și porunca lui Isus

Poporul Israel trăia în sclavie în Egipt. Ei trebuiau să construiască orașe și palate faraonilor. Drept forță de muncă erau bine văzuți, dar drept popor erau temuți. Ei visau la libertate și independență. Atunci a apărut Moise, care le-a vorbit despre Dumnezeul patriarhilor, despre Dumnezeul lui Avram, Isaac și Iacob fiind un Dumnezeu al libertății. Prin circumstanțe dramatice ei au reușit să scape din Egipt. Moise se îndrepta cu Israeliții

spre țara făgăduită. Pe muntele Sinai Dumnezeu a făcut un legământ cu poporul său. El s-a declarat fiind Dumnezeul lor și astfel i-a făcut poporul său. Drept semn al acestui legământ Dumnezeu le-a dat cele 10 porunci (Decalogul). Aceste porunci reprezintă îndemnările lui Dumnezeu și reglementau relația cu Dumnezeu și relația între oameni. În acest fel ele reprezintă un document al libertății, dar și al solicitării.

Porunca cea mai mare:

Isus a cuprins cele 10 porunci în dubla poruncă a iubirii (Doppelgebot der Liebe – Mt 22,34-40): 34 Când au auzit Fariseii că Isus a astupat gura Saducheilor, s-au strâns la un loc. 35 Și unul din ei, un învățător al Legii, ca să-L ispitească, I-a pus întrebarea următoare: 36 „Învățătorule, care este cea mai mare poruncă din Lege?” 37 Isus i-a răspuns: „Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău.” (vezi Dt 6,4f) 38 „Aceasta este cea dintâi, și cea mai mare poruncă. 39 Iar a doua, asemenea ei, este: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuți.” (vezi Lev 19,18) 40 În aceste două porunci se cuprinde toată Legea și Proorocii.” Și în privința celorlalți, pe care îi considerăm inamici sau dușmani, Isus a formulat (Mt 5,43-45; vezi și Ex 23,1-9): 43 Ați auzit că s-a zis: „Să iubești pe aproapele tău, și să urăști pe vrăjmașul tău.” 44 Dar Eu vă spun: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestămă, faceți bine celor ce vă urăsc, și rugați-vă pentru cei ce vă asupresc și vă prigonesc, 45 ca să fiți fii ai Tatălui vostru care este în ceruri; căci El face să răsară soarele Său peste cei răi și peste cei buni, și dă ploaie peste cei drepti și peste cei nedrepți.”

Textul celor 10 porunci diferă în VT (Ex 20,2-17 și Dt 5,6-21) și la Martin Luther. În Micul Catehism, Luther a preluat rânduiala poruncilor din tradiție, unde porunca despre imagini este omisă. Luther a împărțit astfel cea de-a zece poruncă în două.

Rugăciunea „Tatăl nostru”

Rugăciunea este o convorbire personală a inimii cu Dumnezeu. Ceea ce îți apasă sufletul, în sens rău dar și în sens bun, o împărtășești și cu Dumnezeu, creatorul tuturor lucrurilor.

Dietrich Bonhoeffer:

„Dumnezeu nu îndeplinește toate dorințele noastre, dar Dumnezeu îndeplinește toate propovăduirile Lui.”

Exemple de rugăciune:

1. Matei 26, 36-39 – Ghetsimani; Psalm 23

Ce complicat și greu trebuie să-i fie lui Dumnezeu:

„Doamne, apără-ne de foc, de recolte slabe și de mulțimi de lăcuste”; se rugau dimineața țăranii. În același timp, lăcustele țineau slujbă și se rugau la Dumnezeu, spunând: „Doamne, lovește-i pe țăranii cu orbire, ca noi să mâncăm liniștiți pe câmpiile lor.” (după Wolfdietrich Schnurre)

În ce momente ne rugăm noi?

Majoritatea oamenilor se gândesc la rugăciune doar atunci când le lipsește ceva, îi paște o primejdie, se află la necaz sau în alte greutăți. Dar rugăciunea nu este doar o rugămintă.

Există cel puțin trei feluri de rugăciune:

- a) Rugăciunea de cerere,
- b) Rugăciunea de mulțumire/recunoștință,
- c) Rugăciunea de slavă.

În cadrul acestora există o mulțime de alte rugăciuni: de dimineața, de amiază și de seara, înainte și după luarea mesei, de început și de sfârșit al unei activități s.a.m.d. Rugăciunea se poate pe de o parte exersa, deci se poate învăța. Dar cel mai important este ca rugăciunea să fie o relație cu Dumnezeu, o comuniune cu El. Rugăciunea poate fi doar strigatul „Doamne”. Deci: Nu contează atât cum te rogi, ci faptul că te rogi.

Pentru Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, rugăciunea era un lucru de la sine înțeles. Citim în Evanghелиi că El însuși s-a rugat, le-a spus și ucenicilor săi să se roage și i-a învățat să se roage (Luca 11).

El s-a rugat, numindu-l pe Dumnezeu, așa cum îi numeau copiii pe tații lor: Abba (Tată). Astfel el a arătat că poți să te rogi lui Dumnezeu, ca un copil către tatăl sau mama lui – plin de iubire

Rugăciunea „Tatăl nostru”

Tatăl nostru, care ești în ceruri – unde îl găsești pe Dumnezeu? Dacă auzi cuvântul „cer”, te gândești normal la cerul care se află asupra noastră. În Biblie scrie că Dumnezeu locuiește în templul din Ierusalim, pe muntele Sion. Dar și poporul Israel știa că Dumnezeu este mai mare ca orice templu pământesc.

Isus vorbește de împărăția cerurilor, sau împărăția lui Dumnezeu. Această împărăție se află pentru noi în ceea ce Isus Hristos a adus: Cuvântul său, faptele sale, viața și moartea sa. Pe Tatăl Nostru nu-l găsești acolo, unde astronautii călătoresc și cercetează universul, nici nu-l poți zări cu ocheanul, cu binoclul. Dumnezeu este nemăsurat, de neatins, altfel decât tot ce se află în această lume. Și totuși, acest Dumnezeu ne este tată. Iar în persoana lui Isus Hristos, el s-a apropiat foarte mult de noi, oamenii. Putem vorbi cu creatorul cerului și al pământului precum cu un tată.

Sfințească-se numele Tău

Numele deține o putere mare. Un om căruia nu-i cunoști numele, nu poți să-i faci atât rău sau atât bine, ca atunci când îi cunoști numele și te folosești de el. Se vorbește mult despre Dumnezeu, în toată lumea. Peste tot numele lui Dumnezeu este folosit fără a se gândi la aceasta, într-un mod indiferent, disprețuitor. Oamenii vorbesc despre Dumnezeu, ca și cum acest cuvânt ar fi ca oricare altul, pe care le scoatem din gură. Un om credincios folosește cuvântul Dumnezeu cu respect, nu în propriile interese, nu pentru a înjura sau chiar pentru a da dovadă de credință. Și la orice om credincios se va arăta: prin toată viața lui, cuvântul și numele Dumnezeu va fi respectat.

Vie împărăția Ta

Câte împărății nu cunoaștem sau am auzit de ele. Poate nu le numim împărății, ci regim, guvernare, monarhii, dictaturi s.a.m.d. Ele vin și pleacă. Ele se bazează de cele mai

multe ori pe putere, violență, crime și nedreptăți, corpuri s.a. Astfel sunt ele construite.

Dar împărăția lui Dumnezeu este construită pe iubire! Împărăția a început cu venirea lui Cristos pe pământ, la Betleem în acel grajd sărăcăcios. Dar va și vină, căci nu toți oamenii au aflat de El și cred în El.

Facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ.

Aceasta este cea mai grea rugăciune: Facă-se voia Ta. Oare noi nu dorim să ni se îndeplinească voia noastră? Acel om, care se poate ruga din suflet cu aceste cuvinte, dă dovadă de o mare credință. Ce greu este însă să spui: Facă-se voia Ta, Doamne – chiar de-ar fi altfel, decât îmi doresc eu...

Pâinea noastră cea de toate zilele, dă-ne-o nouă astăzi.

Precum scrie Martin Luther în Micul Catehism, pâinea cea de toate zilele nu este doar cea ce se coace din făină cu apă. Prin cuvântul pâine și prin adaosul „cea de toate zilele”, se înțelege tot ceea ce are nevoie omul pentru a trăi în pace, hrana trupească sau hrana spirituală: mâncare, apă, haine, încălțăminte, casă, curte, ogor, vite, bani, bunuri, soți cinstiți, copii cinstiți, stăpânire cinstită și credincioasă, cărmuire bună, prieteni buni, vreme prielnică, pace, sănătate, chibzuială, prieteni buni, vecini credincioși și altele de acest fel.

Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri.

De nici un lucru, pe care îl cerem, noi nu suntem vrednici. Deci nu merităm, din cauza firii noastre păcătoase, de fapt nimic de la Dumnezeu. Dar El, în bunătatea Lui, ne dăruiește lucruri, dacă ne rugăm cu credință la El, din marea sa bunătate și îndurare. Noi am merita cele mai grele pedepse, și de aceea ne rugăm lui să ne ierte. Prin moartea lui Hristos pe cruce păcatele noastre au fost șterse, iertate. Totuși, știind că suntem păcătoși, ne rugăm totdeauna lui să ne ierte, așa cum iertăm greșiților noștri.

Și nu ne duce pe noi în ispită.

Cerem prin aceasta, ca Tatăl nostru ceresc să ne ferească de toate înșelăciunile acestui lumi, să ne păzească de toate ademenirile, de superstiții, de disperare, deznădejde, abatere de la credință, de la vicii (drogul, alcoolul s.a.) de toate fărădelegile. Și dacă totuși suntem ispitiți, să nu fim doborâți, ci să obținem biruința.

Ci ne mântuiește de cel rău.

De cele mai grele primejdii ne poate scăpa doar Dumnezeu. Puterea oamenilor are o limită. Acolo unde pentru oameni este imposibil, pentru Dumnezeu poate fi posibil. Ne rugăm Tatălui de a ne feri de toate relele, care ne pândesc la trup și suflet, sau în avuția noastră. Iar la sfârșitul vieții noastre să ne dăruiască un sfârșit binecuvântat, luându-ne în mână sa milostivă într-un loc fără lacrimi sau suspin.

Biserica

Biserica datează înapoi la porunca de misiune a lui Isus (Missionsbefehl în Mt 28,19): Isus Cristos spune: „19 Duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh 20 Și învățați-i să păzească tot ce v-am poruncit. Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul lumii.”

Rusaliile este sărbătoarea Coborârii Sfântului Duh. Această sărbătoare se poate privi și ca „ziua de naștere” a Bisericii. Trăsăturile, esența sau ceea ce constituie Biserica este descris în Faptele Apostolilor 2,42-47 ca fiind:

- stăruința în învățătura apostolilor (apostolicitate)
- comuniune
- frângerea pâinii (Sf. Împărtășanie)
- rugăciune
- comuniunea bunurilor și împărțirea dreaptă a lor (iubirea aproapelui, Diaconia)

42 Ei stăruiau în învățătura apostolilor, în legătura frățească, în frângerea pâinii și în rugăciuni. 43 Fiecare era plin de frică, și prin apostoli se făceau multe minuni și semne. 44 Toți cei ce credeau erau împreună la un loc, și aveau toate de obște. 45 Își vindeau ogoarele și averile, și banii îi împărțeau între toți, după nevoile fiecăruia. 46 Toți împreună erau nelipsiți de la Templu în fiecare zi, frângeau pâinea acasă, și luau hrana, cu bucurie și curăție de inimă. 47 Ei laudau pe Dumnezeu, și erau plăcuți înaintea întregului norod. Și Domnul adăuga în fiecare zi la numărul lor pe cei ce erau mântuiți.

Articolul 7 din Confesia Augustană vorbește „Despre Biserică” (CA scrisă în 1530) „Se învață, că trebuie să fie și să rămână în toate timpurile o singură Biserică creștină și sfântă, care este adunarea tuturor credincioșilor, la care evanghelia este propovăduită curat și sacramentele sfinte sunt oferite/împărțite conform evangheliei. Deoarece acestea este suficient pentru unitatea adevărată a Bisericii, ca Evanghelia să fie predicată în mod pur și sacramentele sunt împărțite conform cuvântului Dumnezeiesc. Nu este nevoie pentru adevărata unitate a Bisericii creștine, ca să fie aceleași ceremonii, care sunt instalate de către oameni, cum Paul spune la Efeseni 4,4-5: «Este un singur trup, un singur Duh, după cum și voi ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre. 5 Este un singur Domn, o singură credință, un singur botez. (5 Este un singur Dumnezeu și Tată al tuturor, care este mai pe sus de toți, care lucrează prin toți și care este în toți.)»”

Pentru Biserică în Noul Testament sunt folosite diferite imagini (de exemplu):

- Trupul lui Cristos (1Corinteni 12)
- Câmpul de lucru/ogorul a lui Dumnezeu (1Cor 3,9)
- Clădirea lui Dumnezeu (1Cor 3,9)

1Pet 2,9f: „9 Voi însă sunteți o seminție aleasă, o preoție împărătească, un neam sfânt, un popor, pe care Dumnezeu Și l-a câștigat ca să fie al Lui, ca să vestiți puterile minunate ale Celui ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa minunată; 10 voi, care odinioară nu erați un popor, dar acum sunteți poporul lui Dumnezeu; pe voi, care nu căpătaserăți îndurare, dar acum ați căpătat îndurare.”

Credința creștină nu există fără comunitatea credincioșilor – astfel nu există creștinism fără Biserică. Biserica este întotdeauna văzută prin două aspecte: comunitatea locală și biserica universală. Abia prin acestea două ea se realizează – în perspectivă ecumenică (în întreaga lume) și prin practica locală.

Sarcinile comunității sunt următoarele:

Propovăduire: slujba duminicală, studiul biblic, cateheză pentru copii, tineri și adulți, deschidere pentru lucrarea misionară, angajare pentru pace în lume, spiritualitate, lucru educațional prin muzică.

Diaconia: ajutor pentru persoane unice, îngrijirea bolnavilor, (grădiniță), acțiuni cu tăluri de dezvoltare socială.

Comuniune: vizite particulare, stimularea contactelor între membrii comunității, organizarea diferitelor grupe în comunitate.

Finanțarea muncii bisericești:â

Biserica are nevoie de bani pentru munca ei în diferitele domenii. Pentru aceasta există contribuția bisericească. Aceasta se transmite comunității anual de către membrii confirmați ai comunității: pentru elevi și studenți actual 6 lei pe an; seniorii peste 80 sunt eliberați de această taxă, pentru ceilalți contribuția este de 1% din venit x 12. Prin această contribuție membrii comunității au acces în comunitatea unde aparțin la așa numitele acțiuni bisericești (botez, cununie, înmormântare).

Tatăl nostru

Tatăl nostru care ești în ceruri,
sfințească-se numele Tău,
vie împărăția Ta,
facă-se voia Ta,
precum în cer așa și pe pământ.
Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi.
Și ne iartă nouă greșelile noastre,
precum și noi iertăm greșiților noștri.
Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne mântuiește de cel rău.
Căci a Ta este împărăția și puterea și mărirea în veci.
Amin

Crezul apostolic

Cred în Dumnezeu, Tatăl Atotputernic,
Creatorul cerului și al pământului.
Și în Isus Hristos, unicul Său Fiu,
Domnul nostru, zămislit din Duhul Sfânt,
născut din fecioara Maria, care a pătimit sub Pontiu Pilat,
a fost răstignit, a murit și a fost îngropat.
S-a coborât în iad; a înviat din morți a treia zi.
S-a înălțat la ceruri,
șade de-a dreapta lui Dumnezeu, Tatăl Atotputernic,
de acolo va veni să judece vii și morții.
Cred în Duhul Sfânt, în una, sfântă, creștină Biserică,
împărtășirea sfinților,
iertarea păcatelor, învierea morților și viața veșnică.
Amin

Psalmul 22

Domnul este Păstorul meu: nu voi duce lipsă de nimic.

El mă paște în pășuni verzi
și mă duce la ape de odihnă;

îmi înviorează sufletul
și mă povățuiește pe cărări drepte
din pricina Numelui Său.

Chiar dacă ar fi să umblu prin valea umbrei morții,
nu mă tem de niciun rău, căci Tu ești cu mine.

Toiagul și nuiua Ta mă mângâie.

Tu îmi întinzi masa în fața dușmanilor mei,

îmi ungi capul cu untdelemn
și paharul meu este plin de dă peste el.

Da, fericirea și îndurarea mă vor însoți

în toate zilele vieții mele
și voi locui în Casa Domnului
până la sfârșitul zilelor mele.